

Resolució 369/2020, de 16 de juliol

Número d'expedient de la Reclamació: 243/2020

Administració reclamada: Departament d'Educació

Informació reclamada: Procediment per demanar i tramitar beques per a extraescolars.

Sentit de la Resolució: Finalització per la pèrdua sobrevinguda de l'objecte de la Reclamació.

Resum: La persona reclamant formula al·legacions (antecedent 12) raonablement fonamentades que posen de manifest aspectes que podrien ser qüestionables de la tramitació de la seva sol·licitud i dels ajuts i beques que les administracions públiques estableixen per a les despeses escolars i extraescolars. Ara bé, aquests aspectes eventualment deficientes o criticables no qüestionen el fet que la resposta del Departament satisfà objectivament allò sol·licitat, ja que ofereix una explicació plausible i força detallada del procediment a seguir per obtenir beques i ajuts per a activitats complementàries i extraescolars al CEIP Auró.

Paraules clau: Generalitat. Escoles. Beques. Ajuts. Reclamació contra silenci. Derivació. Lliurament extemporani. Pèrdua d'objecte.

Ponent: Josep Mir Bagó.

Antecedents

1. El 5 de juny de 2020 entra a la GAIP la Reclamació 243/2020, presentada contra els Serveis Territorials del Vallès Occidental del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, en relació amb la sol·licitud indicada a l'antecedent següent. La persona reclamant no sol·licita el procediment de mediació previst a l'article 42 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (LTAIPBG) i regulat pels articles 36 a 41 del Reglament de la GAIP, aprovat pel Decret 111/2017, de 18 de juliol (RGAIP).
2. El 30 de gener de 2020 la persona reclamant exposa algunes incidències relatives a la informació sobre beques i ajuts a una determinada escola i demana als Serveis territorials del Vallès Occidental del Departament d'Educació la informació següent: "1. La documentació del procediment que hem de seguir les famílies per a l'obtenció d'ajuts i beques per a activitats complementàries i extraescolars al Vallès Occidental i concretament al CEIP Auró. 2. Dotació pressupostària per a ajuts i beques per a activitats complementàries i extraescolars per aquest curs 2019-2020 al Vallès Occidental. 3. Nombre i quantitats econòmiques d'ajuts i beques per a activitats complementàries i extraescolars que hagin atorgat a l'alumnat del Vallès Occidental, tot fent distinció de les que han estat per als centres públics o centres privats concertats, per als cursos 2018-

2019 i 2019-2020. 4. Nombre i quantitats econòmiques d'ajuts i beques per a activitats complementàries i extraescolars que hagin atorgat a Terrassa, tot fent distinció de les que han estat per als centres públics o centres privats concertats, per als cursos 2018-2019 i 2019-2020". Demana rebre la informació en format electrònic i mitjançant correu electrònic o notificació electrònica.

3. El 28 de febrer de 2020 el Departament d'Educació notifica a la persona reclamant la derivació de la sol·licitud, en relació amb els seus apartats 2 i 3, al Consell Comarcal del Vallès Occidental i, en relació amb el seu apartat 4, a l'Ajuntament de Terrassa. L'apartat 1 de la sol·licitud seria tramitat pel Departament.
4. La Reclamació presentada el 5 de juny de 2020 indica que la persona reclamant no hauria rebut la informació sol·licitada i argumenta la producció de silenci administratiu positiu.
5. El 9 de juny de 2020 la GAIP indica a la persona reclamant que procediria l'escissió de la seva Reclamació en tres procediments diferents, atès que després de les derivacions indicades a l'antecedent 3 serien tres les Administracions reclamades i li demana la seva conformitat per tal que la GAIP pugui procedir d'ofici a aquestes escissions.
6. El 10 de juny de 2020 la persona reclamant aporta documentació addicional i manifesta a la GAIP la seva conformitat amb l'escissió proposada de la Reclamació.
7. El 10 de juny de 2020 la GAIP notifica a la persona reclamant que després de l'escissió aquesta Reclamació ha donat lloc a les reclamacions números 243 (contra el Departament d'Educació, amb l'objecte indicat a l'apartat 1 de la sol·licitud d'informació), 257 (Consell Comarcal del Vallès Occidental, amb l'objecte indicat als apartats 2 i 3 de la sol·licitud) i 258 (Ajuntament de Terrassa, amb l'objecte indicat a l'apartat 4 de la sol·licitud). Per tant, aquesta Reclamació, que és la número 243 i es presenta contra el Departament d'Educació, té l'objecte següent: "La documentació del procediment que hem de seguir les famílies per a l'obtenció d'ajuts i beques per a activitats complementàries i extraescolars al Vallès Occidental i concretament al CEIP Auró".
8. El 10 de juny de 2020 la GAIP comunica la Reclamació al Departament d'Educació i li requereix que, dins del termini de quinze dies establert per l'article 33.4 RGAIP, li trameti un informe sobre ella, així com també còpia de l'expedient de la sol·licitud d'informació de la que deriva i, en general, dels antecedents que puguin ser rellevants per resoldre la Reclamació.
9. El 6 de juliol de 2020 la GAIP rep la documentació indicada a l'antecedent anterior facilitada pel Departament d'Educació. L'informe del Departament explica la necessitat de derivar les parts de la sol·licitud relatives als seus apartats 2, 3 i 4 al Consell comarcal del Vallès Occidental i a l'Ajuntament de Terrassa (antecedent 3), de manera que el

Departament només tindria en el seu poder la informació sol·licitada a l'apartat 1 de la sol·licitud; també comenta les dificultats que haurien tingut els serveis del Departament per obtenir la informació sol·licitada, degut a les conseqüències derivades de l'estat d'alarma i de l'aplicació com a criteri general del teletreball a les dependències de la Generalitat i exposa allò que vindria a ser la resposta al primer apartat de la sol·licitud (i que és l'objecte de la Reclamació), resposta que manifesta estar en disposició de trametre a la persona reclamant. El Departament també aporta còpia de l'expedient relatiu a la sol·licitud d'informació pública de la que deriva la Reclamació.

10. El 7 de juliol de 2020 la GAIP trasllada la documentació indicada a l'antecedent anterior a la persona reclamant.
11. El 8 de juliol de 2020 la GAIP rep la resolució de la Secretària general del Departament d'Educació que estima la sol·licitud d'informació objecte d'aquesta Reclamació i facilita a la persona reclamant la informació següent: "La Direcció de l'escola es reuneix en Comissió social amb els Serveis Socials de l'Ajuntament i amb la treballadora social i la psicopedagoga de l'EAP de Terrassa. L'escola, conjuntament amb aquestes persones, elabora, revisa i modifica cada curs la graella C "graella d'alumnes amb necessitats educatives específiques derivades de situacions socioeconòmiques desfavorides (NEESCD)", on es recullen les dades de les famílies que han expressat necessitats econòmiques. Les famílies amb necessitats econòmiques s'adrecen a Serveis Socials de l'Ajuntament, i des de l'escola Auró desconeixen el procés que es fa per detectar les necessitats reals de cada cas, d'aquí que es derivés a l'Ajuntament de Terrassa l'apartat 4) de la sol·licitud SAIP. A les reunions d'inici de curs el centre educatiu explica a les famílies que hi ha la possibilitat de signar un pacte per poder pagar les quotes de manera flexibilitzada, i es demana als pares i mares que en cas de dificultats demanin entrevista amb l'equip directiu del centre, que vetllarà per la participació de tots els infants a totes les activitats proposades. Aquesta informació és la que es contrasta amb Serveis Socials, que coneixen la realitat de cada cas. L'escola no rep beques per a activitats complementàries i extraescolars. El que rep és una ajuda de l'Ajuntament i es prioritza facilitar als infants el material necessari. Aquesta llista d'ajudes es presenta al Consell Escolar en el tercer trimestre, i es rendeixen comptes amb l'Ajuntament presentant la justificació pertinent. Hi ha infants becats per al menjador escolar, i es fa també a través de Serveis Socials. L'escola informa dels terminis per sol·licitar-les. Aquest curs, donada la situació d'excepcionalitat, s'ha fet amb un article a la web del centre. Pel que fa a les beques per a infants amb necessitat educatives específiques que venen del Ministeri d'Educació i Ciència, és l'EAP qui fa el reconeixement. Des de l'escola s'avisava a les famílies susceptibles de rebre el citat ajut. Conjuntament amb el Pla català de l'esport, s'ofereix una activitat extraescolar a preu reduït, becada pel Consell Esportiu de Terrassa i gestionada

per la coordinadora. Totes les famílies són informades de la possibilitat de participar-hi. L'Escola Auró no disposa de cap documentació per sol·licitar aquestes ajudes”.

12. El 8 de juliol de 2020 la GAIP rep al·legacions de la persona reclamant a la documentació facilitada pel Departament d'Educació. Critica al Departament per respondre les seves sol·licituds fora de termini. Valora en els següents termes la informació facilitada per l'informe a la GAIP: “els ajuts als que es refereix són indirectes i no són beques i ajuts en els termes que sol·licito. A més, són ajuts per al pagament del sistema de quotes que barregen tota mena de conceptes (no només activitats complementàries) i forcen i/o obliguen a les mares i pares a pagar tot barrejat, el que ens toca i el que no toca (com les despeses de l'escola i activitats ordinàries lectives) (...) És sospitós que qualsevol dels nivells administratiu (Educació, Serveis socials, etc.) no sembli atorgar beques i ajuts individuals i conceptuals per “activitats complementàries” a percebre per la família i es paguin les “quotes úniques” (fraccionades i no fraccionades) que no és pagar només activitats complementàries (aquestes quotes converteixen de pagament obligatori indissoluble material escolar, material de les aules, despeses de l'escola, reprografia, mobiliari, celebracions de festes, excursions, sortides, activitats ordinàries en horari lectiu, etc.)”. Argumenta que aquest sistema de quotes infringeix la normativa vigent, que hi ha alumnes que no poden participar a activitats extraescolars per raons econòmiques i que fins i tot els que reben ajuts han de pagar una part del cost de l'activitat. “En base al que manifesto, reclamo a la senyora xxxx (la Secretària general del Departament), així com a la Direcció del CEIP, que siguin específics (sense vaguetats) amb el procediment que segueixen si la família d'un infant no té medis econòmics per pagar una activitat complementària (excursions, sortides, etc.), perquè els fets fan pensar que amb caràcter general no s'atenen als infants en la situació esmentada”. També demana que la resposta del Departament indiqui clarament si les famílies receptores d'ajuts per a activitats extraescolars han de pagar obligatòriament o no una part del seu cost (afirma que seria una opacitat no donar aquesta informació) i amb quina base legal.
13. El 9 de juliol de 2020 la GAIP trasllada les al·legacions de la persona reclamant al Departament d'Educació.

Fonaments jurídics

1. Competència de la GAIP i contingut i abast generals del dret d'accés a la informació pública

L'article 39.1 LTAIPBG estableix que “Les resolucions expresses o presumptes en matèria d'accés a la informació pública i, si escau, les que resolguin el recurs de reposició poden ésser

objecte de reclamació gratuïta i voluntària davant la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública, encarregada de vetllar pel compliment i les garanties del dret d'accés a la informació pública que regula aquest títol". L'article 29 RGAIP desenvolupa aquest precepte i concreta que també poden ser objecte de reclamació davant la GAIP les comunicacions que substitueixin les resolucions i l'incompliment material del dret d'accés, quan aquest ha estat reconegut expressament o presumpta. D'acord amb aquests preceptes, la GAIP és competent per tramitar i resoldre aquesta Reclamació, ja que deriva d'una sol·licitud d'informació pública.

L'article 2.c LTAIPBG defineix el dret d'accés a la informació pública com "el dret subjectiu que es reconeix a les persones per a sol·licitar i obtenir la informació pública, en els termes i les condicions regulats per aquesta llei". Per la seva banda, l'apartat b del mateix precepte defineix la informació pública com "la informació elaborada per l'Administració i la que aquesta té en el seu poder com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions, inclosa la que li subministren els altres subjectes obligats d'acord amb el que estableix aquesta llei".

Segons l'article 18.1 LTAIPBG, "Les persones tenen el dret d'accedir a la informació pública, a què fa referència l'article 2.b, a títol individual o en nom i representació de qualsevol persona jurídica legalment constituïda". I l'article 20.1 de la mateixa llei afegeix que "El dret d'accés a la informació pública es garanteix a totes les persones, d'acord amb el que estableix aquesta llei. El dret d'accés a la informació pública només pot ésser denegat o restringit per les causes expressament establertes per les lleis".

Així mateix, els apartats 2 i 3 de l'article 20 LTAIPBG estableixen els següents requisits i criteris per a l'aplicació dels límits legals al dret d'accés a la informació pública: "2. Les limitacions legals al dret d'accés a la informació pública han d'ésser aplicades d'acord amb llur finalitat, tenint en compte les circumstàncies de cada cas concret, s'han d'interpretar sempre restrictivament en benefici d'aquest dret i no es poden ampliar per analogia. 3. Per a aplicar límits al dret d'accés a la informació pública, l'Administració no disposa de potestat discrecional i ha d'indicar en cada cas els motius que ho justifiquen. En la motivació cal explicitar el límit que s'aplica i raonar degudament les causes que en fonamenten l'aplicació".

A més, els límits legals al dret d'accés a la informació pública no són d'aplicació automàtica i absoluta (l'encapçalament de l'article 21 LTAIPBG es refereix expressament a què els límits enumerats per aquest precepte "poden" dur a la denegació de l'accés sol·licitat), de manera que l'article 22 de la mateixa llei requereix que siguin aplicats d'acord amb criteris de proporcionalitat i temporalitat: "Els límits aplicats al dret d'accés a la informació pública han d'ésser proporcionals a l'objecte i la finalitat de protecció. L'aplicació d'aquests límits ha d'atendre les circumstàncies de cada cas concret, especialment la concurrència d'un interès públic o privat superior que justifiqui l'accés a la informació. 2. Els límits del dret d'accés a la

informació pública són temporals si així ho estableix la llei que els regula, i es mantenen mentre perduren les raons que en justifiquen l'aplicació”.

2. Pèrdua sobrevinguda de l'objecte de la Reclamació

Els antecedents posen de manifest que l'Administració reclamada ha facilitat a la persona reclamant la informació sol·licitada, en el marc d'aquest procediment. Efectivament, atès que la Reclamació original hauria estat escindida en tres reclamacions diferents, tal com ho expliquen els antecedents, de manera que aquesta té per objecte “la documentació del procediment que hem de seguir les famílies per a l'obtenció d'ajuts i beques per a activitats complementàries i extraescolars al Vallès Occidental i concretament al CEIP Auró”, a la vista de la resposta donada pel Departament d'Educació a l'apartat corresponent de la sol·licitud d'informació de la què deriva la Reclamació (antecedent 11), cal concloure que la resolució estimatòria del Departament dona materialment resposta a allò sol·licitat.

La persona reclamant formula al·legacions (antecedent 12) raonablement fonamentades que posen de manifest aspectes que podrien ser qüestionables de la tramitació de la seva sol·licitud i dels ajuts i beques que les administracions públiques estableixen per a les despeses escolars i extraescolars. Ara bé, aquests aspectes eventualment deficients o criticables no qüestionen el fet que la resposta del Departament satisfà objectivament allò sol·licitat, ja que ofereix una explicació plausible i força detallada del procediment a seguir per obtenir beques i ajuts per a activitats complementàries i extraescolars al CEIP Auró; la sol·licitud demana documents, però el Departament indica clarament que l'Escola Auró no disposa de documents per demanar les beques i ajuts i que el que fa és informar les famílies sobre com demanar-los; les al·legacions critiquen el sistema de quotes que aplica l'Escola i que la resposta donada és en funció d'aquest sistema, però difícilment podria ser diferent si és aquest el sistema que s'aplica, sens perjudici de la seva eventual il·legalitat; les al·legacions demanen informació específica, però si la sol·licitud demana el procediment que s'aplica a l'Escola per demanar beques i ajuts, la resposta donada sembla raonablement clara; les al·legacions argumenten que el sistema vigent no garanteix que la manca de recursos econòmics no sigui impediment perquè cap alumne quedi fora de les activitats extraescolars, però aquest fet, per més reprovable que pugui ser, no qüestiona que la resposta del Departament facilita la informació sol·licitada.

Les al·legacions també demanen informació específica sobre fins a quin punt és cert que les famílies beneficiàries de beques o ajuts han d'abonar en tot cas una part del cost de les activitats becades i consideren que si no es facilita aquesta informació aquest fet indicaria opacitat. El cas és que aquesta informació no ha estat demanada per la sol·licitud i no es pot interpretar com a inclosa dins de la petició d'informació sobre el procediment per demanar beques i ajuts. Per tant, per raons de congruència, la persona reclamant no pot pretendre

obtenir en via de reclamació quelcom que no ha estat demanat en via de sol·licitud d'informació pública.

A la vista de les anteriors consideracions, s'ha d'entendre que la resolució del Departament indicada a l'antecedent 11 facilita a la persona reclamant la informació sol·licitada que és objecte d'aquesta Reclamació, fet que suposa la satisfacció extemporània de la sol·licitud d'informació de la que deriva la Reclamació i comporta la pèrdua d'objecte d'aquesta, ja que s'han esvaït els motius de discrepància jurídica que la justificaven.

En aquestes circumstàncies, és procedent finalitzar la Reclamació, sense necessitat de fer cap declaració sobre l'abast del dret d'accés exercit.

3. Publicitat de les resolucions de la GAIP

L'article 44 LTAIPBG preveu que les resolucions de la GAIP s'han de publicar en el portal de la Comissió previst a l'article 25 RGAIP, amb la dissociació prèvia de les dades personals.

Resolució

Sobre la base dels antecedents i fonaments jurídics exposats, el Ple de la GAIP, en la sessió de 16 de juliol de 2020, resol per unanimitat finalitzar la Reclamació 243/2020 per la pèrdua sobrevinguda del seu objecte i disposar la publicació d'aquesta resolució al web de la GAIP.

Elisabet Samarra Gallego

Presidenta

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa, es pot interposar recurs contenciós administratiu davant el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya en un termini de dos mesos, a comptar de l'endemà de la notificació de la resolució, d'acord amb la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.